

Jeuk (pruritis)

JEUK (PRURITIS)

Image not found

<https://www.medic4medics.net/%3A//resize/jeuk-329x138.gif>

Active Image

synoniemen: cnesmus, pruritus,

Jeuk is een kriebelig onaangenaam gevoel van de huid
of slijmvliezen dat aanleiding geeft tot krabben of wrijven.
Er zijn vele oorzaken mogelijk.

Soms kan je lokatie, de aard en het moment van
voorkomen van de jeuk al suggereren wat de oorzaak is:
's nachts meer intensief: denk eerder aan schruft
proximaal meer dan distaal: denk aan multiple sclerose
bij plotse temperatuurswijzigingen: denk aan polycythemia vera

Ook bijkomende kenmerken kunnen ons inlichtingen verschaffen:

Wel of geen rash aanwezig

Rillingen?

Roodheid?

Gegroepeerde papels? blaasjes?

Locatie

Tussen vingers

Tussen tenen

Pubaal

Oksels

Tepels

Gegeneralliseerd

Droge huid?

Geelzucht?

1. Oorzakelijke mechanismen

Eens er jeuk ontstaat, begint er vaak een cyclus:

Jeuk => krabben => jeuk

De perifere zenuwvezels die gevoelig zijn voor jeuk
zijn de C-zenuwvezels in de opperhuid.

Zij kunnen zijn geïrriteerd door mediators

Histamine

Serotonine

Trypsine

Proteasen

Peptiden die histamine vrijstellen

Bradykinine

Vasoactieve intestinale peptiden

Substance P

Er zijn ook receptoren die bij prikkeling jeuk kunnen veroorzaken.

Een voorbeeld hiervan is bij gebruik van opium

Prostaglandines werken drempelverlagend bij het ontstaan van jeuk.

2. Diagnostische workup

Meestal is een goede anamnese richtinggevend.

Vaak is het moeilijk om de juiste oorzaak te achterhalen.

Een goede beschrijving is belangrijk.

Vraag ook de familiale belasting na.

Een laboratoriumonderzoek of een dermatologisch consult zijn zelden dringend nodig.

Bij blijvende jeuk kan een dermatoloog soms beslissen tot het uitvoeren van een huidbiopsie.

Medische Voorgeschiedenis

allergie

asthma

AIDS

Uitlokkende factoren

water

hitte

droogte

koude

vochtigheid

producten

medicatie

zeep

haarspray

lotion

parfum

cosmetica

wasproducten

Activiteiten

sexueel

werk
hobbies
huisdieren
reizen

Jeuk

Ontstaan
Karakter
Duur
Ernst

Locatie

Diffuus: denk aan schurft of insektenbeten
Gelocaliseerd:
 Genitaliën
 Tussen tenen
 Oksel
 Rond haarfollikels: Folliculair

Aard huidletsels

Papels
Pustels
Rode vlekken
 Rond
 Polymorf

Andere huidtekenen

Hyperpigmentatie
Afscheidingen

Schilferig

Geassocieerde symptomen

nachtzweeten
koorts
tremor
gewichtsverlies
vermoeidheid

3. DD

Zoals reeds gezegd is er een brede waaier
van mogelijke oorzaken van jeuk.

Dermatologisch

DROGE HUID

ZONNEBRAND

INSEKTENBETEN

- Schurft: Huidplooien
- hoofdluizen
- schaamluizen: enkel is schaamstreek
- vlooiën: vooral onderbenen
- andere insecten

DERMATITIS (ECZEMA)

- Atopische dermatitis: = allergisch eczeem
- Contactdermatitis
- Nummulaire dermatitis:

=discvormig, muntvormig

MEDICATIE-GEINDUCEERD

- Meestal ook rash
- Opiaten
- Aspirine
- Quinidine
- Antimalaria
- Fenothiazines
- Isoniaziden
- Vitamine B complex
- Hormonen

Oestrogenen

Progestagenen

Testosterone

- Tolbutamide

NETELROOS (URTICARIA)

Overgevoeligheid voor fysische factoren

koude

vocht: zwemmersjeuk

LICHEN PLANUS

=ruber planus

=kleine glanzende hevig jeukende roze tot

blauwachtige knobbeltjes,

vooral aan de hals en de voorarmen en in de mond

EOSINOFIELE FOLLICULITIS

=ontsteking van de haarfollikels

DERMATITIS HERPETIFORMIS

huiduitslag bestaande uit kleine met helder vocht gevulde blaasjes die zich in groepjes vormen en spoedig verdrogen.

SEBORRHOISCH ECZEEM

- Huidschilfers en roodheid
- Lokaties:

Hoofdhuid

Wenkbrauwen

Gelaat

Oksels

Borsten

Infectieus

HIV

PARASieten

Haakworm

Ascariasis

Onchocerciasis

Trichinosis

HIV

Parasieten

Lever-gal (uremische jeuk)

GALWEGOBSTRUCTIE

PRIMAIRE LEVERCIRRHOSE

Eerste tekenen thv

Handen

Voetzolen

MEDICATIE GEINDUCEERDE CHOLESTASE

Chlorpropamide

Oestrogenen

Fenothiazine

Allopurinol

ZWANGERSCHAP-GEINDUCEERDE

INTRAHEPATISCHE CHOLESTASE

CHRONISCHE HEPATITIS

Vooraf hepatitis-C

Hematologisch

Polycythemia vera

Anemie tgv ijzertekort

Paraproteïnemie
Waldenström macroglobulinemie

Mastocytose

Neoplastisch

Lymfomen: Hodgkin-lymfoma
Mycosis fungoides
Leukemie
CZS tumoren
Multipel myeloma
Carcinoiden
Viscerale tumoren:
 Borstca
 Maagca

Longca

Metabool / endocrien

Uremie
Hyperthyroidie
Hypothyroidie
Diabetes

Carcinoid

Neurologisch

Multiple sclerose
Hersenabces
Herseninfarct
Hersentumor
Creutzfeldt-Jacob
Notalgia paresthetica: Locatie thv rug

aan de mediale rand van de scapula

Renaal

Chronisch nierfalen

Chronische dialyse

Rheumatologisch

Sjögren syndroom

Dermatomyositis

Psychiatrisch

Psychogene jeuk

Stress

Angst

Neurosen

Waanbeelden van parasitose

4. Therapie

ALS DE OORZAAK NIET KAN ACHTERHAALD WORDEN

start eventueel met antihistaminica (Zyrtec, Phenergan)
stop zo mogelijk potentieel uitlokkende medicatie

BIJ EEN DROGE HUID

kan men met hydraterende lotions of olie vaak helpen

LOKAAL KALMERENDE STOFFEN

Mentol

Kamfer

Eucalyptus

Calamine lotion

ZALVEN DIE SUBSTANCE P VERWIJDEREN

Capsaicine

Werken pas na een week

Best tijdelijk combineren met bv emla creme

BIJ CONTACTDERMATITIS

een corticoïdlotion

vermeiden van de uitlokkende stof

BIJ LUIZEN OF SCHURFT

Permethrinezalf

ANTIISTAMINEZALVEN

Let op, bij gebruik tijdens contact met zonlicht kunnen deze een zonneallergie veroorzaken!

BIJ ZWEMMERSJEUK

Onmiddellijk droogwrijven

Antihistaminica

Lokaal:

Koude compressen

Calaminelotion

Lokale steroïden

BIJ UREMISCHE JEUK

Ultravioletlicht

Voeg een nieuwe reactie toe

[Login](#) [1] of [registreer](#) [2] om te kunnen reageren

Bron-URL: <https://medics4medics.net/nl/symptomen/jeuk-pruritis>

Links

[1] <https://medics4medics.net/nl/user/login?destination=node/%23comment-form>

[2] <https://medics4medics.net/nl/user/register?destination=node/%23comment-form>